

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 18 czerwca 2024 r.

WK-IV.431.1.7.2024

Pan

Michał Twardy

Wójt Gminy Brudzeń Duży

Urząd Gminy w Brudzeniu Dużym

ul. Toruńska 2

09-414 Brudzeń Duży

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych¹ oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy: Agnieszka Załęska i Anna Kołakowska – starsi inspektorzy wojewódzcy w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie (dalej MUW), przeprowadzili w dniach od 11 do 22 marca 2024 r., kontrolę problemową w Gminie Brudzeń Duży z siedzibą urzędu w Brudzeniu Dużym, przy ul. Toruńskiej 2.

Przedmiot kontroli obejmował prawidłowość wykorzystania środków finansowych otrzymanych w formie dotacji celowej na wypłatę świadczenia wychowawczego i koszty jego obsługi, o którym mowa w ustawie z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw – rok 2023.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. oraz dla zdarzeń wcześniejszych/późniejszych, o ile miały wpływ na kontrolowaną działalność.

¹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.) – dalej ustawa o finansach publicznych.

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 224) – dalej ustawa o kontroli w administracji rządowej.

W okresie objętym kontrolą oraz w trakcie prowadzenia czynności kontrolnych funkcję Wójta Gminy Brudzeń Duży pełnił Pan Andrzej Dwojnych, wybrany na stanowisko 21 października 2018 r.³.

(Akta kontroli str.: 5-51)

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 29 maja 2024 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu **wystąpienie pokontrolne**.

W wyniku kontroli prawidłowości wykorzystania środków finansowych otrzymanych w formie dotacji celowej na wypłatę świadczenia wychowawczego i koszty jego obsługi, o którym mowa w ustawie z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw – rok 2023 dokonano następujących ustaleń:

I. W zakresie organizacji realizacji zadania

Gmina Brudzeń Duży (dalej Gmina) jest z mocy prawa wspólnotą samorządową, której ustrój określa ustawa o samorządzie gminnym⁴ oraz Statut Gminy Brudzeń Duży⁵, a jego obsługę na podstawie Regulaminu Organizacyjnego Gminy⁶ zapewnia Urząd Gminy Brudzeń Duży (dalej Urząd).

(Akta kontroli str.: 52-125)

Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci⁷ wprowadziła do polskiego systemu prawnego świadczenie wychowawcze⁸. W ww. ustawie określono szczegółowe warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia⁹.

³ Zaświadczenie o wyborze Wójta Gminy Brudzeń Duży z 24 października 2018 r.

⁴ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.).

⁵ Uchwała Nr XXXVII/244/18 Rady Gminy Brudzeń Duży z dnia 5 listopada 2018 r. w sprawie Statutu Gminy Brudzeń Duży, zmiany wprowadzono Uchwałą Nr XI/82/19 Rady Gminy Brudzeń Duży z dnia 29 października 2019 r. – dalej Statut Gminy.

⁶ Zarządzenie Nr 245/22 Wójta Gminy Brudzeń Duży z dnia 18 stycznia 2022 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Gminy Brudzeń Duży – dalej: Regulamin Organizacyjny Gminy.

⁷ Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 421 ze zm.) – dalej ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

⁸ Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Stosownie do art. 5 ww. ustawy, świadczenie wychowawcze w okresie objętym kontrolą przysługiwało matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko.

⁹ W pierwotnym kształcie obsługą spraw związanych ze świadczeniem wychowawczym zajmowały się jednostki samorządu terytorialnego, tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Po nowelizacji ustawą o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw¹⁰ wprowadzono kluczową zmianę dotyczącą tego, iż *Postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego prowadzi oraz świadczenie to wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych* oraz zmianę dotyczącą wypłaty świadczenia wychowawczego przyznawanego w związku z zastosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i zgodnie z art. 17 ww. ustawy:

1. W sprawach:

- 1) świadczenia wychowawczego, które nie jest realizowane w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,*
- 2) dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1a, art. 113a albo art. 115 ust. 2a ustawy zmienianej w art. 15 w brzmieniu dotychczasowym*
- w których wnioski o ustalenie prawa do tych świadczeń zostały złożone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.
- 2. W sprawach świadczenia wychowawczego realizowanego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w przypadku złożenia do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy w gminie lub od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na okres do dnia 31 maja 2022 r., stosuje się przepisy dotychczasowe. W przypadku wniosków, które wpłyną do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w sytuacji gdy Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustali, że w sprawie mają lub mogą mieć zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje wniosek do właściwego wojewody, do rozpatrzenia zgodnie z właściwością.*
- 3. W przypadku wniosków, o których mowa w ust. 2, złożonych począwszy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, wojewoda zachowuje właściwość dla rozstrzygnięć w sprawie świadczenia wychowawczego, a wypłata przyznanego przez wojewodę świadczenia wychowawczego jest realizowana przez organy właściwe do wypłaty w rozumieniu przepisów dotychczasowych.*

W art. 24 ust. 2 ww. ustawy określono, iż *od dnia 1 stycznia 2023 r. realizacja świadczenia wychowawczego, w tym wypłata świadczenia wychowawczego, przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast jest realizowana ze środków finansowych pochodzących z dotacji*

¹⁰ Ustawa z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz.1981 ze zm.) – dalej ustawa o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw.

na świadczenia rodzinne. Koszty obsługi świadczenia wychowawczego wynoszą 3% środków finansowych wykorzystanych na wypłatę świadczenia wychowawczego, pochodzących z otrzymanej dotacji (...).

W okresie objętym kontrolą zadania Gminy z zakresu świadczenia wychowawczego jako zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, realizowane były przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym (dalej GOPS lub Ośrodek)¹¹.

Podstawą funkcjonowania GOPS jest statut przyjęty Uchwałą Nr XVI/113/16 Rady Gminy Brudzeń Duży z dnia 9 września 2016 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym (dalej Statut). Zgodnie z § 6 pkt 16 statutu do zadań GOPS należy m. in. *przyznawanie i wypłacanie świadczeń wychowawczych oraz prowadzenie postępowania administracyjnego w tym zakresie.*

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym GOPS¹², określającym strukturę organizacyjną oraz zasady i zakres zadań Ośrodka, kontrolowane zadanie realizowane było przez działy jn.:

- świadczeń rodzinnych – w zakresie m.in. prowadzenia spraw związanych z przyznawaniem lub odmową świadczenia wychowawczego, sporządzania list wypłat i przelewów wypłat przyznanych świadczeń, współpracy z innymi podmiotami i urzędami w ramach realizacji powierzonych zadań,
- administracyjno-finansowy w zakresie prowadzenia rachunkowości Ośrodka.

Upoważnienie Wójta Gminy Brudzeń Duży do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych posiada Kierownik GOPS¹³ oraz pracownik na stanowisku starszego referenta¹⁴.

(Akta kontroli str.: 126-158)

II. W zakresie planowania i wprowadzenia środków finansowych do budżetu Gminy

W związku z wejściem w życie ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw, sprawy dotyczące prawa do świadczenia wychowawczego za okresy sprzed 1 stycznia 2022 r. z wniosków złożonych

¹¹ Wójt Gminy Brudzeń Duży Zarządzeniem nr 83/16 z dnia 17 marca 2016 r. wyznaczył GOPS jako jednostkę organizacyjną właściwą do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego, zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

¹² Zarządzenie Nr 2/14 z dnia 5 maja 2014 r. Kierownika GOPS w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brudzeniu Dużym, zmienione Zarządzeniem Nr 3/2016 Kierownika GOPS z dnia 4 kwietnia 2016 r. – dalej Regulamin Organizacyjny GOPS.

¹³ Zarządzenie Wójta Gminy Brudzeń Duży Nr 37/19 z dnia 2 maja 2019 r.

¹⁴ Zarządzenie Wójta Gminy Brudzeń Duży Nr 85/16 z dnia 21 marca 2016 r.

do 31 grudnia 2021 r. do ich zakończenia, są realizowane przez dotychczasowe organy, a Wojewoda Mazowiecki (dalej Wojewoda) wykonuje obowiązki instytucji właściwej przewidzianej w przepisach o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego¹⁵. Wojewoda ustala, czy i w jakim okresie w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wyznacza ustawodawstwo mające pierwszeństwo zgodnie z przepisami unijnymi, a także przekazuje informację o podjętej w Polsce decyzji w sprawie świadczenia do instytucji zagranicznej.

Wojewoda po przeprowadzeniu postępowań wszczętych na wniosek organu właściwego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego skierował¹⁶ do GOPS w 2023 r. *Informacje o przyznaniu świadczenia wychowawczego*¹⁷, przyznające prawo do świadczenia wychowawczego dla 4 świadczeniobiorców.

Gmina w związku z otrzymanymi w 2023 r. *Informacjami*¹⁸, zwróciła się do MUW z prośbą o ustalenie planu dotacji na wypłatę ww. przyznanych świadczeń wychowawczych dla 3 świadczeniobiorców¹⁹ pismami jn.:

- 9 lutego 2023 r. na kwotę 83 945,00 zł (z tego na: świadczenia wychowawcze kwota 81 500,00 zł, koszty obsługi kwota 2 445,00 zł),
- 11 maja 2023 r. na kwotę 1 030,00 zł (z tego na: świadczenia wychowawcze kwota 1000,00 zł, koszty obsługi kwota 30,00 zł).

Wydział Finansów i Budżetu MUW poinformował Gminę, że Wojewoda zwiększył plany dotacji celowych na wypłatę świadczenia wychowawczego oraz kosztów jego obsługi w dziale 855 *Rodzina*, rozdziale 85502 *Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* (dalej rozdział

¹⁵ W obecnym stanie prawnym organem rozstrzygającym w postępowaniach oraz pełniącym funkcję instytucji właściwej w rozumieniu zapisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczania społecznego jest wojewoda.

¹⁶ Za pomocą portalu informacyjno-usługowego *Emp@tia*.

¹⁷ Dalej *Informacje*.

¹⁸ Załączono do akt kontroli.

¹⁹ W trakcie trwania czynności kontrolnych 21 marca 2024 r. Kierownik GOPS poinformował, że do Ośrodka „(...) w 2023 r. za pośrednictwem systemu *Empatia* wpłynęły dla czterech wnioskodawców informacje przyznające świadczenie wychowawcze. 1. (...). 2. (...) 3. (...) 4. (...)

Dla trzech wnioskodawców tj. (...) świadczenia wychowawcze przyznane informacjami wojewody zostały wypłacone w 2023 r. Natomiast Pani (...) nie było wypłacone świadczenie wychowawcze przyznane informacją wojewody z dnia 27.12.2022 Nr 11231/2022/I, które wpłynęło do tut. Ośrodka w dniu 06.02.2023 r. ponieważ świadczenie było wypłacone na podstawie informacji przyznającej wydanej przez tut. Ośrodek (...).”

85502 klasyfikacji budżetowej)²⁰, § 2060 *Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci* (dalej § 2060 klasyfikacji budżetowej) o kwotę ogółem **84 975,00 zł** decyzjami o numerach jn.:

- 14/2023 z 6 marca 2023 r. (pismo znak: WF-I.3112.20.2.2023 z 7 marca 2023 r.), zwiększenie o kwotę 83 945,00 zł,
- 103/2023 z 24 maja 2023 r. (pismo znak: WF-I.3112.20.17.2023 z 25 maja 2023 r.), zwiększenie o kwotę 1 030,00 zł.

Powyższe zmiany zostały wprowadzone do budżetu Gminy na 2023 r.²¹ Zarządzeniami Wójta Gminy w Brudzeniu Dużym o nr. jn.:

- 336/23 z dnia 10 marca 2023 r.,
- 349/23 z dnia 26 czerwca 2023.

Budżet Gminy na dzień 31 grudnia 2023 r. w rozdziale 85502 klasyfikacji budżetowej stanowił kwotę ogółem 2 709 355,00 zł²², w tym na realizację zadań zleconych z administracji rządowej związanych z wypłatą świadczeń wychowawczych i koszty jego obsługi, stanowił jn.:

- plan dochodów na kwotę 84 975,00 zł ujęto w § 2060 klasyfikacji budżetowej,
- plan wydatków na kwotę ogółem 84 975,00 zł ujęto w §§ jn.:
 - 3110 Świadczenia społeczne²³ kwota 82 500,00 zł,
 - 4210 Zakup materiałów i wyposażenia²⁴ kwota 1 477,00 zł²⁵,
 - 4300 Zakup usług pozostałych²⁶ kwota 998,00 zł.

Plan w zakresie kontrolowanego zadania, zrealizowano w kwocie 84 975,00 zł co stanowi 100% wysokości planu na realizację ww. zadania.

W toku kontroli sprawdzono prawidłowość wprowadzenia planu dotacji na realizację kontrolowanego zadania w 2023 r. przyznanego przez Wojewodę do budżetu Gminy i ustalono,

²⁰ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 513 ze zm.) – dalej rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji budżetowej.

²¹ Uchwała Budżetowa na 2023 r. Nr XLIV/313/22 Rady Gminy Brudzeń Duży z dnia 29 grudnia 2022 r., na podstawie której wprowadzono do planu dochodów i wydatków w rozdziale 85502 klasyfikacji budżetowej kwotę 2 748 000,00 zł.

²² Zarządzenie nr 375/23 Wójta Gminy Brudzeń Duży z dnia 27 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany w uchwale budżetowej.

²³ Dalej § 3110 klasyfikacji budżetowej.

²⁴ Dalej § 4210 klasyfikacji budżetowej.

²⁵ Na podstawie Decyzji nr 7/23 Wójta Gminy w Brudzeniu Dużym z dnia 21 kwietnia 2023 r. dokonano przeniesień planu wydatków w obrębie kontrolowanego zadania.

²⁶ Dalej § 4300 klasyfikacji budżetowej.

że przyznana dotacja oraz jej zmiany ujmowane były w planie dochodów i wydatków w odpowiedniej podziale klasyfikacji budżetowej, tym samym jednostka wypełniła dyspozycję art. 257 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

(Akta kontroli str.: 159-203)

III. W zakresie finansowania zadania

Na podstawie wyodrębnionej ewidencji księgowej oraz wyciągów bankowych ustalono, że Gmina w 2023 r. na realizację kontrolowanego zadania otrzymała środki dotacji w wysokości ogółem **84 975,00 zł**²⁷.

Wpływ środków dotacji z MUW zaewidencjonowano w ewidencji księgowej Gminy: strona Wn konta 133 – 1 *Rachunek budżetu* oraz strona Ma konta 901 – *Dochody budżetu*.

Środki dotacji wpłynęły na rachunek bankowy Urzędu Gminy, następnie przekazywane były łącznie z innymi środkami na rachunek bankowy GOPS bez wskazania klasyfikacji budżetowej. W związku z powyższym wyjaśnienie złożył Skarbnik Gminy²⁸, w którym poinformował, że „(...) *otrzymane dotacje celowe w dziale 855 rozdział 85502 przeznaczone na wypłatę świadczenia wychowawczego oraz kosztów jego obsługi zostały przekazane do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w dniach 21.03.2023 r. oraz 12.06.2023 r.*

Środki zostały przekazane łącznie z pozostałym zapotrzebowaniem zgłoszonym przez GOPS na dany dzień.

W roku 2024 dotacje celowe przekazywane do GOPS będą dokonywane na odrębnych przelewach.”

GOPS wpływ środków dotacji na wypłatę świadczeń wychowawczych oraz koszty obsługi zaewidencjonował na kontach: strona Wn 130 *Rachunek bieżący*, strona Ma 223 *Rozliczenie wydatków budżetowych*, łącznie z innymi środkami.

W Gminie dla otrzymanych środków finansowych prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową w sposób przejrzysty, czytelny, pozwalający na weryfikację poszczególnych operacji gospodarczych, natomiast w GOPS ewidencję księgową dla powyższych środków prowadzono łącznie z innymi środkami. W trakcie trwania czynności kontrolnych Główny Księgowy GOPS dokonał wyodrębnienia dokonując adnotacji na wydrukach z ewidencji księgowej do konta 223 *Rozliczenie wydatków budżetowych* o wysokości kwoty środków dotacji otrzymanej w 2023 r. na wypłatę świadczenia wychowawczego i koszty jego obsługi.

²⁷ Wb z 8 marca 2023 r. kwota 83 945,00 zł, wb z 26 maja 2023 r. kwota 1 030,00 zł.

²⁸ Wyjaśnienie z 18 marca 2024 r.

IV. W zakresie wydatków będących podstawą wykorzystania środków dotacji

Na podstawie ewidencji księgowej oraz dowodów źródłowych ustalono, że GOPS na realizację wypłat świadczenia wychowawczego i koszty jego obsługi w 2023 roku poniósł ze środków dotacji wydatki w ogólnej kwocie **84 975,00 zł** z tego na:

- świadczenia wychowawcze kwota 82 500,00 zł ujęta w § 3110 klasyfikacji budżetowej. Wydatku dokonano na podstawie list wypłat świadczeń wychowawczych o nr. jn.:
 - 38/2023²⁹ na kwotę 69 000,00 zł³⁰.
 - 39/2023 na kwotę 12 500,00 zł³¹.
 - 86/2023 na kwotę 1 000,00 zł³².
- koszty obsługi zadania kwota 2 475,00 zł ujęta w §§ jn.:
 - 4210 klasyfikacji budżetowej – kwota 1 477,00 zł³³,
 - 4300 klasyfikacji budżetowej – kwota 998,00 zł³⁴.

Gmina wykorzystwała w całości środki dotacji otrzymane w 2023 r. na realizację wypłat świadczenia wychowawczego i koszty jego obsługi.

Wydatki z tytułu wypłaty świadczenia wychowawczego:

GOPS w 2023 r. wypłacił świadczenie wychowawcze dla 3 wnioskodawców, w przypadku których *Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego*³⁵ zostały złożone³⁶ do dnia 1 stycznia 2022 r.³⁷ oraz członek rodziny wnioskodawcy przebywał poza granicami

²⁹ W związku z brakiem na liście danych adresowych świadczeniobiorcy, Kierownik GOPS złożył 15 marca 2024 r. wyjaśnienie, w którym poinformował, iż „(...) Wynika to z błędu technicznego systemu (system nie zaciągnął danych adresowych wnioskodawcy z bazy danych). Prawdopodobny adres wnioskodawcy jest taki sam jak we wniosku tj. (...), natomiast do przelewu system zczytał wcześniejszy adres wnioskodawcy.”

³⁰ Wypłacono 13 marca 2023 r. – wb nr 38.

³¹ Wypłacono 13 marca 2023 r. – wb nr 38.

³² Wypłacono 28 czerwca 2023 r. – wb nr 91/2023.

³³ Wydatek został poniesiony na podstawie faktury nr 545/MAG/04/2023 z 20 kwietnia 2023 r. na kwotę 2 118,75 zł (z czego ze środków dotacji wydatkowano 1 477,00 zł) i dotyczył zakupu tonerów.

³⁴ Wydatek został poniesiony na podstawie faktur o nr jn.:

– DSFA/FY23/04/2349 z 17 kwietnia 2023 r. na kwotę 968,01 zł (z czego ze środków dotacji wydatkowano 968,00 zł) dotyczył opłaty licencyjnej za program do obsługi świadczeń wychowawczych za 2023 r.,

– 397/G/2023 z 22 sierpnia 2023 r. na kwotę 1 082,20 zł (z czego ze środków dotacji wydatkowano 30,00 zł) dotyczył opłaty za program antywirusowy.

³⁵ Dalej *Wniosek*.

³⁶ W formie papierowej zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w GOPS.

³⁷ Zgodnie z art. 17 ust. 2 oraz art. 26 ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw.

Rzeczypospolitej Polskiej w państwie³⁸, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. GOPS niezwłocznie przekazał przedmiotowe wnioski do Wojewody jako instytucji właściwej przewidzianej w przepisach o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wraz z prośbą, o informację czy w przekazanych sprawach mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Po przeprowadzeniu postępowań i rozpatrzeniu powyższych *Wniosków* Wojewoda przekazał w 2023 r. do GOPS *Informacje*, na podstawie których wypłacono świadczenie wychowawcze dla 3 świadczeniobiorców.

W ww. informacjach wskazano m.in. okres w jakim mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wyznaczono ustawodawstwo mające pierwszeństwo zgodnie z przepisami unijnymi, określono kwotę należną oraz organ właściwy do wypłaty tj. GOPS.

Wypłaty świadczeń wychowawczych w okresie objętym kontrolą dokonano zgodnie z *Informacjami* przyznającymi świadczenie dla jn.:

- ✓ Świadczeniobiorcy 1³⁹ – kwota **12 500,00 zł** wypłacona na podstawie *Informacji* z 26 stycznia 2023 r. o nr:
 - 980/2023/I, świadczenie wychowawcze przyznane na jedno dziecko, za okresy świadczeniowe: od 1 grudnia 2019 r. do 31 stycznia 2020 r., od 1 lipca 2020 r. do 31 maja 2021 r.,
 - 986/2023/I, świadczenie wychowawcze przyznane na jedno dziecko, za okres świadczeniowy od 1 czerwca 2021 r. do 31 maja 2022 r.
- ✓ Świadczeniobiorcy 2⁴⁰ – kwota **69 000,00 zł** wypłacona na podstawie *Informacji* z 12 stycznia 2023 r. o nr:
 - 513/2023/I, świadczenie wychowawcze przyznane na dwoje dzieci, za okres świadczeniowy od 1 kwietnia 2016 r. do 30 września 2017 r.,
 - 512/2023/I, świadczenie wychowawcze przyznane na dwoje dzieci, za okres świadczeniowy od 1 października 2017 do 30 września 2018 r.,
 - 511/2023/I, świadczenie wychowawcze przyznane na dwoje dzieci, za okres świadczeniowy od 1 października 2018 r. do 30 września 2019 r.,

³⁸ Zgodnie z złożonym przez wnioskodawców oświadczeniem w części II pkt 2 *Wniosku*.

³⁹ *Wniosek* złożony 9 sierpnia 2019 r. na okres świadczeniowy od 1 lipca 2019 r. do 31 maja 2021 r.

Wniosek złożony 9 kwietnia 2021 r. na okres świadczeniowy od 1 czerwca 2021 r. do 31 maja 2022 r.

⁴⁰ *Wnioski* złożone: 1 kwietnia 2021 r. na dwa okresy świadczeniowe tj. od 1 lipca 2019 r. do 31 maja 2021 r. oraz od 1 czerwca 2021 r. do 31 maja 2022 r.

- 510/2023/I, świadczenie wychowawcze przyznane na troje dzieci, za okres świadczeniowy od 1 października 2019 r. do 31 marca 2021 r.
- ✓ Świadczeniobiorcy 3⁴¹ – kwota **1 000,00 zł** wypłacona na podstawie *Informacji* z 13 kwietnia 2023 r. o nr 3074/2023/I, świadczenie wychowawcze przyznane na dwójkę dzieci, za okres świadczeniowy od 1 października 2019 r. do 31 października 2019 r.

Sprawdzono prawidłowość ujęcia kwot wynikających z list wypłat dotyczących świadczeń wychowawczych za 2023 r. z ewidencją księgową oraz wyciągami bankowymi – rozbieżności nie stwierdzono.

Ponadto, na podstawie przedłożonych w trakcie trwania czynności kontrolnych *Kart świadczeń osoby* ustalono, że za okresy świadczeniowe, za które Wojewoda przyznał świadczenie wychowawcze *Informacjami* przekazanymi do GOPS (dla 3 świadczeniobiorców) w 2023 r., świadczenia nie zostały wypłacone we wcześniejszych okresach.

Wydatki z tytułu obsługi zadania:

W wyniku kontroli stwierdzono, że GOPS ze środków dotacji przeznaczonej na świadczenia wychowawcze poniósł wydatki na koszty obsługi zadania w wysokości 3 % środków finansowych wykorzystanych na wypłatę tego świadczenia⁴², tj. zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw.

Kontroli poddano kwoty wydatków poniesionych na obsługę zadania wynikające z dowodów źródłowych z ewidencją księgową oraz wyciągami bankowymi – rozbieżności nie stwierdzono.

(Akta kontroli str.: 261-414)

Kontroli poddano 100% dowodów źródłowych (m.in. *Informacje*, listy wypłat świadczeń, faktury, ewidencję księgową, wyciągi bankowe), będących podstawą dokonania wydatków dotyczących kontrolowanego zadania poniesionych ze środków dotacji i stwierdzono, że:

- ✓ postępowanie wszczynano na wniosek osoby uprawnionej, zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ✓ złożone *Wnioski* opatrzone były pieczęcią GOPS, zawierały datę wpływu oraz nadany ręcznie numer,

⁴¹ *Wniosek* złożony 2 września 2019 r. na okres świadczeniowy od 1 lipca 2019 r. do 31 maja 2021 r.

⁴² 82 500,00 zł x 3% = 2 475,00 zł.

- ✓ świadczenia wypłacono przelewem na rachunek bankowy wskazany przez świadczeniobiorców we *Wniosku* w kwocie wynikającej z *Informacji*, niezwłocznie po otrzymaniu środków finansowych na realizację kontrolowanego zadania,
- ✓ dowody źródłowe stanowiące podstawę wydatków zostały opisane, co do sposobu ujęcia w księgach rachunkowych (dekretacja księgową) zgodnie z przyjętymi w jednostce technikami dokumentowania zapisów księgowych, sprawdzone pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty przez Kierownika GOPS, w wysokościach wynikających z dowodów źródłowych,
- ✓ prowadzono wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową i ewidencję księgową wydatków, która umożliwia identyfikację poszczególnych operacji gospodarczych,
- ✓ wydatki klasyfikowane były zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie szczegółowej klasyfikacji budżetowej,
- ✓ skontrolowane dowody księgowe spełniały wymogi dowodu księgowego określone w art. 21 i 22 ustawy o rachunkowości⁴³ oraz były wolne od błędów rachunkowych,
- ✓ zapisy księgowe wprowadzone do ewidencji księgowej spełniały wymogi określone w art. 20 ustawy o rachunkowości,
- ✓ wszystkie wydatki zostały poniesione zgodnie z celem na jaki przyznano środki dotacji.

Zasady (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy w Brudzeniu Dużym ustalono Zarządzeniem nr 198a Wójta Gminy w Brudzeniu Dużym z dnia 29 grudnia 2017 r.⁴⁴ w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości. Natomiast zasady (polityki) rachunkowości w GOPS wprowadzono Zarządzeniem nr 8/2021 Kierownika GOPS z dnia 27 października 2021 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości.

(Akta kontroli str.: 415-479)

V. W zakresie sprawozdawczości dotyczącej realizowanego zadania

Kontroli poddano prawidłowość i rzetelność danych liczbowych w zakresie przyznanych i wydatkowych środków dotacji ujętych w ewidencji księgowej z danymi wykazanymi w sprawozdaniach jn.:

- Rb – 50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu

⁴³ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.) – dalej ustawa o rachunkowości.

⁴⁴ Zaktualizowane Zarządzeniami Wójta Gminy w Brudzeniu Dużym o nr.: 196/21 z dnia 20 kwietnia 2021 r., 218/21 z dnia 30 września 2021 r.

terytorialnego ustawami za IV kwartał 2023 r. (dalej Rb-50 o dotacjach/wydatkach), w części dotyczącej rozdziału 85502 klasyfikacji budżetowej sporządzonego przez Gminę (Rb-50 o dotacjach/wydatkach) oraz GOPS (Rb-50 o wydatkach), w którym wykazano wykonanie w kwocie ogółem 2 709 300,21 zł, z tego na realizację wypłat świadczenia wychowawczego i koszty jego obsługi kwotę 84 975,00 zł,

Ww. sprawozdania zostały przekazane przez Gminę 12 lutego 2024 r. tj. z zachowaniem terminów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁴⁵.

- z wykonania wydatków poniesionych w okresie od 01.01.2023 roku do 31.12.2023 roku w dziale 855 – Rodzina (R 85502 § 2060)⁴⁶, przekazanym przez GOPS 18 stycznia 2024 r. do MUW za pomocą Centralnej Aplikacji Społecznej tj. jeden dzień po wymaganym terminie,

i stwierdzono, że wielkości liczbowe ujęte w ww. sprawozdaniach są zgodne z ewidencją księgową prowadzoną w Gminie (w zakresie wpływu dotacji) oraz GOPS (w zakresie wydatkowania dotacji).

Ponadto, z przedstawionego przez GOPS sprawozdania z wykonania wydatków wynika, iż w 2023 r. wypłacono 165 świadczeń wychowawczych⁴⁷, co jest zgodne z liczbą świadczeń wychowawczych przyznanych Informacjami na podstawie, których GOPS dokonał wypłat świadczeń wychowawczych w 2023 r.

(Akta kontroli str.: 482-497)

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w Gminie oraz GOPS nie gromadzono środków dotacji na lokacie bankowej, co potwierdzili w oświadczeniu z 14 marca 2024 r.: Wójt Gminy Brudzeń Duży oraz Kierownik GOPS.

(Akta kontroli str.: 480-481)

VI. W zakresie oceny zagadnień poddanych kontroli

W wyniku kontroli stwierdzono uchybienia polegające na:

- przekazaniu do MUW sprawozdania z wykonania wydatków jeden dzień po wymaganym terminie,

⁴⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 454 ze zm.) – załącznik nr 41 *Terminy przekazywania sprawozdań oraz odbiorcy sprawozdań w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego.*

⁴⁶ Dalej sprawozdanie z wykonania wydatków.

⁴⁷ 165 świadczeń x 500,00 zł = 82 500,00 zł.

- braku prowadzenia w GOPS wyodrębnionej ewidencji księgowej dla otrzymanych środków dotacji, co stanowi naruszenie zapisu art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Podsumowując wyniki kontroli, informuję Pana Wójta, że prawidłowość wykorzystania środków finansowych otrzymanych w formie dotacji celowej na wypłatę świadczenia wychowawczego i koszty jego obsługi, o którym mowa w ustawie z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw – rok 2023, została oceniona **pozytywnie pomimo stwierdzonych uchybień**.

Przedstawiając powyższe ustalenia, zobowiązuję Pana Wójta do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych uchybień, a mianowicie do:

- przekazywania sprawozdań z *wykonania wydatków* w terminach wskazanych przez MUW,
- prowadzenia w GOPS wyodrębnionej ewidencji księgowej dla otrzymanych środków dotacji, zgodnie z art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Na podstawie art. 49 ww. ustawy zobowiązuję Pana Wójta do przekazania w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/